

هفته نامه ۱۵

سفارت جمهوری اسلامی ایران در واتیکان

یا قاضی القضاة
علیه السلام

مناسبت های هفته:

- شهادت حضرت امام جعفر صادق علیه السلام
- ولادت حضرت معصومه سلام الله علیها

پیام سفیر

کلیک کنید

مدیر مسئول:

دکتر محمد حسین مختاری

سر دبیر:

حسن نیازی

تهیه و تنظیم:

بخش دیپلماسی عمومی

سفارت جمهوری اسلامی ایران در واتیکان

هفته نامه سفارت جمهوری اسلامی ایران در واتیکان

سال اول / شماره پانزدهم

جمعه ۱۴ اردیبهشت ۱۴۰۳ / ۳ می ۲۰۲۴

تهیه و تنظیم: بخش دیپلماسی عمومی سفارت

مجری طرح: مسئول بخش فرهنگی سفارت

آدرس: Via Bruxelles, ۵۷, ۰۰۱۹۸

تلفن: +۳۹۰۶۸۵۵۲۴۹۴

وب سایت: <https://vatican.mfa.gov.ir/portal>

شبکه ایکس: <https://twitter.com/IRANinVATICAN>

يا فاطمة الزهراء عليها السلام

در این شماره می خوانیم:

- معرفی انجمن بین المللی کاریتا پلیتیکا
- حضرت امام صادق عليه السلام و مسیحیت
- پاپ های معاصر با امام صادق عليه السلام
- شباهت امام صادق عليه السلام با حضرت عیسی سلام الله عليه
- عالم بزرگ مسیحی که در جست و جوی رهبری آگاه بود
- حضرت معصومه سلام الله عليها و مرد مسیحی
- سلسله مباحث تفسیر تطبیقی متون مقدس با متون مقدس
- معرفی کتاب (در مورد حضرت امام صادق عليه السلام)
- طرح قرآنی رسول اکرم (ص)
- واتیکان در هفته ای که گذشت

سیاست ما عین دیانت ما و دیانت ما عین سیاست ماست.

آیا می دانستید که مجموعه ای در واتیکان است که شعارش "سیاست ما عین دیانت ما و دیانت ما عین سیاست ماست" می باشد؟

واتیکان مجموعه ای دارد بنام **کاریتا پلیتیکا** که وظیفه اصلی و اولیه آن، فراهم کردن زیرساخت های مهم ارتباطی بین سفارتخانه های کشورهای دیگر در واتیکان می باشد و به نوعی یکی از بازوهای اصلی ارتباطات بین المللی وزارت خارجه واتیکان محسوب می شود.

این مجموعه با سیاست "**دیپلماسی دینی برای دیالوگ بین ادیانی**" نقش مهمی در ایجاد ارتباط میان سفرای کشورهای مقیم در واتیکان دارد و در برخی از تحولات مهم جهانی با شعار **دیپلماسی دینی برای دیالوگ بین ادیانی** نقش آفرینی کرده است.

مجموعه بین المللی کاریتا پلیتیکا در برخی از کشورهای مهم دارای نمایندگی و دفتر ثابت بوده و برای اکثر کشورها نیز همکار و مشاور مخصوص دارد.

این مجموعه در زمان پاپ ژان پل دوم و با حمایت ویژه وی تاسیس شده و دو پاپ بعدی (پاپ بندیکت شانزدهم و پاپ فرانسیس) هم نگاه ویژه ای به آن دارند.

فصلنامه این مجموعه از معدود مجلات معتبری است که همه سفرای حاضر در واتیکان و پژوهشگران مطرح مسیحی و غیر مسیحی در حوزه مطالعات واتیکان آن را مطالعه کرده و مقالات آنها در این فصلنامه چاپ می شود.

شماره آینده این فصلنامه به کشور ایران اختصاص دارد و طبق هماهنگی های سفیر کشورمان در واتیکان، نسخه هایی از آن به مراکز معتبر حوزوی و دانشگاهی در ایران ارسال خواهد شد.

لمعه‌ها

حضرت امام جعفر صادق علیه السلام در سال ۷۰۲ میلادی (پانزدهم رمضان سال سوم هجری قمری) و همزمان با اولین سال پاپی هشتاد و پنجمین پاپ کلیسای کاتولیک، **پاپ ژان ششم** در شهر مدینه چشم به جهان گشود. اطلاعات زیادی از این پاپ در تاریخ ثبت نشده است الا اینکه وی اصالتا یونانی و متولد شهر افسیس بود. سه سالی عمر مبارک حضرت امام صادق (ع) مصادف بود با آغاز هشتاد و ششمین پاپ، **پاپ ژان هفتم** که او نیز اصالتی یونانی داشته است. در متون تاریخی از وی به عنوان پاپی سخنور، فرهیخته و هنرمند یاد شده که دیوان اشعاری هم داشته است. پاپ بعدی، **پاپ سیسینیوس** بود که اصالتا اهل سوریه بوده و فقط ۲۱ روز عهده دار عنوان هشتاد و هفتمین مقام پاپی بوده است. شش سالگی امام صادق (ع) مصادف بود با یکی از مطرح ترین پاپ های کلیسای کاتولیک، **پاپ کنستانتین یکم** که اصالتی لبنانی دارد. پاپ های بعدی **پاپ گریگوری دوم و گریگوری سوم** بودند. پاپ گریگوری سوم تا سال ۲۰۱۳ و قبل از پاپ فرانسیس، آخرین پاپ غیر اروپایی کلیسای کاتولیک بود، به عبارتی بعد از وی **به مدت ۱۲۸۰ سال، پاپ های بعدی همگی اروپایی بوده اند.** پاپ بعدی، **پاپ زکریا** و پاپ بعد از او **پاپ استفان** بود که فقط چهار روز پاپی کرد و بخاطر سکتی درگذشت، او قبلا پیشگوی پاپ قبل از خودش بوده است. **پاپ استفان دوم و پاپ پل یکم** آخرین پاپ های واتیکان در زمان حیات امام جعفر صادق (ع) بوده اند.

در مجموع، عمر با برکت حضرت با ۹ پاپ هم عصر بوده است.

امام صادق و حضرت عیسی (علیهما السلام)

در چه چیز شبیه هم هستند؟

جایگاه امام صادق (ع) در دین اسلام به جایگاه حضرت عیسی (ع) در دین یهود می‌ماند. هزار و ۴۰۰ سال قبل از عیسی (ع)، حضرت موسی (ع) کتاب تورات را (شامل فقه و شریعت خدا) از حق تعالی دریافت کرد و به نزد علمای یهود به ودیعت نهاد. اما صراحت تورات باعث می‌شد تا علمای فاسق آینده به تحریف آن دست بزنند. خداوند به توسط کتب و صحیفه های حضرات داوود و سلیمان و اشعیاء و ارمیاء و نهایتاً حضرت عیسی (ع)، موارد تحریف شده را گوشزد می‌کرد. لذا یهودیانی که موارد تحریف شده دین را از طریق حضرت عیسی (ع) آموختند خود را «نصری» یا «نصاری» خواندند. در باب پنجم از انجیل متی آمده است که حضرت عیسی (ع) فرمود که من باطل کننده تورات نیستم و حتی نقطه یا همزه ای از تورات باطل نخواهد شد تا وقتی که تمام آن به وقوع پیوندد. قرآن کریم نیز رسالت حضرت عیسی (ع) را در ذیل رسالت حضرت موسی (ع) بیان فرموده است (نگاه بقره / ۸۷). لذا بر خلاف آنچه پولس تعلیم می‌داد، نصاری حقیقی به دین و شریعت یهود اعتقاد داشتند. آنها که در خاورمیانه سکنی داشتند با ظهور دین اسلام به سرعت مسلمان شدند اما مسیحیان که دین خود را از پولس گرفته بودند همانطور ماندند.

عالم بزرگ مسیحی که ۵۰ سال در جست و جوی رهبری آگاه بود.

بُریه یا بُریهه از علمای بزرگ هفتاد ساله مسیحی در عصر امام صادق (ع) بود که مسیحیان به وجود او افتخار می‌کردند؛ او مدتی بود که عقیده‌اش نسبت به آئین مسیحیت سست شده بود و به دنبال دین حق می‌گشت و با بسیاری از مسلمانان بحث و مناظره نموده بود. او همسر خدمتگزاری داشت که مطالب دینی را با او در میان می‌گذاشت؛ ولی با آن همه بحث و بررسی هنوز به نتیجه نرسیده بود؛ تا اینکه شیعیان او را به هشام بن حکم یکی از شاگردان زبردست و دانشمند امام صادق (ع) معرفی کردند.

بُریهه روزی با جمعی از مسیحیان به مغازه هشام در کوفه رفتند؛ دیدند هشام به عده ای قرآن یاد می‌دهد؛ بُریهه به هشام گفت: با همه عالمان و متکلمان اسلام بحث و مناظره کرده‌ام؛ ولی به نتیجه نرسیده‌ام؛ اینک آمده‌ام با تو مناظره کنم. هشام در حالی که خنده بر لب داشت، به او گفت: اگر معجزات حضرت مسیح (ع) را می‌خواهید ندارم. سپس او سؤالاتی درباره اسلام از هشام کرد و پاسخ کافی شنید؛ آنگاه هشام از او سؤالاتی درباره مسیحیت کرد، ولی او در پاسخ درمانده شد. سرانجام بُریهه شرمسار شد و همراهانش اظهار پشیمانی می‌کردند و با این وضع متفرق شدند. بُریهه به خانه خود بازگشت و جریان ملاقات خود با هشام را برای همسرش تعریف کرد و همسرش گفت: اگر در جستجوی دین حق هستی غمگین نباش. هر کجا حق را دیدی بپذیر و در این مسیر لجاجت نکن. بُریهه سخن او را پذیرفت و روز دیگر نزد هشام رفت و به او گفت: آیا تو معلم و رهبری نیز داری؟ پاسخ داد: آری. گفت: او کیست و در کجاست و در چه حال است؟

اندکی از نژاد و عصمت و علم و سخاوت و شجاعت امام صادق (ع) را بیان کرد و سپس گفت: ای بُریهه! خداوند هر حجتی را که بر مردم دوران‌های گذشته منصوب نموده، برای مردم دوران وسط و اخیر نیز اقامه کرد و هیچگاه حجت خدا و دین از میان نرود. سخن بسیار درستی گفתי آنگاه بُریهه همراه همسر خود با هشام به سوی مدینه رهسپار شدند تا به حضور امام صادق (ع) برسند. هشام همراه بُریهه و همسر او (مسافرت طولانی بین کوفه و مدینه را به پایان رسانده) به مدینه رسیدند. برای دیدار امام

صادق (ع) به خانه آن حضرت رفتند. در آنجا با امام کاظم (ع) فرزند امام صادق (ع) (که در آن وقت کمتر از بیست سال داشت) ملاقات نمودند. هشام داستان خود با بریهه را برای امام کاظم (ع) نقل کرد. در این هنگام امام کاظم (ع) به بریهه فرمود: تا چه اندازه به کتاب دینت (انجیل) آگاهی داری؟ گفت: آن را می دانم. فرمود: تا چه اندازه اطمینان داری که معنیش را بدانی؟ گفت: به آن به خوبی آگاه هستم و در این جهت اطمینان بسیار دارم. آنگاه امام کاظم (ع) مقداری از فرازهای کتاب انجیل را خواند. بریهه (آنچنان تحت تأثیر جاذبه قرائت امام قرار گرفت که همان دم نور ایمان بر سراسر قلبش تابید و) عرض کرد: ایاک کنت اطلب منذ خمسين سنة او مثلک؛ پنجاه سال است که من در جست و جوی تو یا مانند تو بودم.

عالم بزرگ مسیحیان از آن پس به خدا (و اسلام) ایمان آورد و در راه ایمان به خوبی استوار ماند. بانوئی که همراهش بود نیز مسلمان شد، آنگاه هشام همراه بریهه و آن بانو به حضور امام صادق (ع) رسیدند و هشام جریان ملاقات حضرت کاظم (ع) را با بریهه را برای امام بازگو کرد.

امام صادق (ع) این آیه (۳۴ آل عمران) را خواند: ذریه بعضها من بعض و الله سمیع علیم: آنها فرزندان و دودمانی بودند که (از نظر علم و کمال) بعضی از بعض دیگر گرفته شده بودند؛ و خداوند شنوا و دانا است. (یعنی حضرت کاظم (ع) گلی از نژاد رسالت و نبوت است که آن گونه بریهه را تحت تأثیر قرار داده است). در این هنگام بریهه به امام صادق (ع) عرض کرد: تورات و انجیل و کتابهای آسمانی که بر پیامبران نازل شد؛ از کجا به دست شما رسیده است؟

این کتابها از ناحیه خود آن پیامبران به ارث به ما رسیده است (منظور ارث معنوی و علمی است) همانگونه که آنها کتابهای آسمانی را می خواندند؛ ما هم می خوانیم؛ و همانگونه که آنها بیان می کردند؛ ما نیز بیان می کنیم و این را بدان که ان الله لا یجعل حجۃ فی ارضه یسأل عن شیئی قبقول: لا أدری؛ همانا خداوند حجتی در زمین خود نمی گذارد که چیزی از او پرسند و او بگوید: نمی دانم. بلکه او قدرت پاسخگویی به همه سؤالات را دارد.

قال الصادق عليه السلام: إن لله حرمًا وهو مكة، و
لرسوله حرمًا وهو المدينة، ولأمير المؤمنين حرمًا وهو
الكوفة، ولنا حرمًا وهو قم، وستدفن فيها امرأة من
وُلدى تُسمى فاطمة، من زارها وحبَّت له الجنة (قال
عليه السلام ذلك ولم تحمِل بموسى أُمَّه).

امام صادق عليه السلام فرمود: خدا دارای حرمی است که آن مکه است، و پیامبرش هم
حرمی دارد که مدینه است، و امیرالمؤمنین هم حرمی دارد که کوفه است، و ما هم دارای
حرمی هستیم که قم است، و بزودی بانویی از فرزند من آنجا دفن می شود که نامش فاطمه
است، هرکسی او را زیارت کند بهشت بر او واجب می شود.
(راوی گفت: امام صادق علیه السلام هنگامی این جمله را فرمود که هنوز مادر امام موسی
بن جعفر به او حامله نشده بود).

بحارالانوار، ج ۹۹، ص ۲۶۷

ماجرای کرامت حضرت معصومه (س) به یک مسیحی

خاطره ای از آیت الله محمد جواد فاضل لنکرانی

یک روزی در زمان مرحوم والد ساعت یک و نیم ظهر از دفتر بیرون آمدم. به آقایی برخوردیم که یک ساک کوچک در دستش بود. من را که دید گفت با شما کاری دارم، گفتم من از صبح تا به حال در دفتر بودم و الان خیلی خسته هستم پیداست شما مسافر هستید، بروید داخل دفتر استراحت کنید و نهار میل کنید من هم عصر خدمتتان می‌رسم، گفت نه، اگر لطف کنید چند دقیقه یک کار خیلی ضروری دارم، گفتم بفرمائید، برگشتم داخل دفتر و در قسمت ورودی دفتر نشستم. گفت من مسیحی هستم و تکنسین موتور چاه‌های عمیق. الان هم قرارداد ۱۵ حلقه چاه در کرج بسته و آنجا هستم در سه شب گذشته من این خواب را مکرر دیده‌ام: شب اول یک بانوی خیلی مجلله و نورانی را عالم رؤیا دیدم به من گفت صلوات بفرستید، عرض کردم خانم من مسیحی هستم و صلوات شعار مسلمان‌هاست، تا این را گفتم ایشان از نظرم محو شد و رفت، فردا شب دوباره عین همین قضیه تکرار شد من هم همین جواب را دادم، منتهی در این شب فهمیدم ایشان بانویی است که در قم مدفون هستند. شب سوم امام خمینی (رضوان الله علیه) به خوابم آمد با تشریح به من فرمود می‌خواهند هدایت کنند نمی‌فهمی؟ عرض کردم چکار باید کنم؟ فرمود حضرت می‌خواهد تو را هدایت کند وقتی می‌گوید صلوات بفرست یعنی به راه اسلام و مسلمین بیا، پرسیدم چکار کنم؟ فرمود برو پیش یکی از علمای قم و اسلام بیاور، در همان عالم رؤیا آمدم قم و پیش شما شهادتین را گفتم، حالا هم پسران پسران آمده‌ام خدمت شما که شهادتین را بگویم، وضع مالی‌ام خوب است همه خانواده‌ام مسیحی هستند و می‌دانم من را ترک خواهند کرد ولی من به آنها کار ندارم و خودم این مسیر را انتخاب کرده‌ام، شهادتین را گفت و چند روز هم در قم ماند و خدا رحمت کند آقای موسیانی را که از اعضای دفتر بود احکام اولیه را به او یاد داد، من آن روز به آن آقا گفتم تو یک کار خیری انجام داده‌ای که خدا این عنایت را بر تو کرده چکار کرده‌ای؟

گفت من کاری به کسی ندارم، اهل حرف زدن پشت سر افراد نیستم و دائماً در چاه‌های عمیق سرگرم کار خود هستم و روی زمین نیستم که بخواهم با کسی حرف بزنم، فقط شب‌های شنبه عقب ماشینم را پر از مواد غذایی می‌کنم از چای و برنج و روغن و... سراغ حلبی نشین‌ها و فقرایی که اطراف تهران هستند می‌روم و این بسته‌های غذایی را در خانه‌هایشان می‌گذارم و برمی‌گردم.

من به او گفتم سرّ هدایت شما همین است، تو از خلق خدا دستگیری کردی، خدا هم از تو دستگیری کرده است.

به نقل از وب سایت حوزه نیوز

در فصل ۱۰ انجیل متی آیه ۲۲ مسیح می فرماید:

- و به جهت اسم من، جمیع مردم از شما نفرت خواهند کرد. لیکن هر که تا به آخر صبر کند، نجات یابد.

«اما هر که تا به آخر صبر کند، همان نجات یابد». در اینجا کلمات «تا به آخر» به معنی «تا انتهای جهان» نیست، بلکه به معنی «تحمل زحمات تا پای جان» می باشد، استوار بودن به طور کامل، و صبر کردن بدون توجه به نوع جفایی که بر ما وارد می آید. «صبر کردن» به معنی استوار و راسخ ماندن در ایمان است. کسانی که در ایمان صبر می کنند، نجات می یابند و آنانی که صبر نمی کنند، نجات نخواهند یافت.

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

تعلیم واضح کتاب مقدس به هر مسیحی از این قرار است: «استقامت کن.» تا به آخر استقامت کن (اول قرنیتیان ۱۶: ۱۳؛ غلاطیان ۵: ۱؛ افسسیان ۶: ۱۴-۱۵؛ فیلیپیان ۴: ۱؛ کولسیان ۱: ۲۲-۲۳؛ عبرانیان ۱۰: ۳۵-۳۶؛ یعقوب ۵: ۸؛ اول پطرس ۵: ۹ مشاهده شود). بیایید شبیه بذری نباشیم که در زمین سنگلاخ کاشته شده که به محض تابیدن خورشید، خشک شده، از بین می رود. آنانی که مدتی استقامت می کنند و بعد از مدتی دور می شوند، ایمانشان باطل و بی ثمر است (مرقس ۴: ۱۶-۱۷ و تفسیر آن مشاهده شود).

فلذا پیامبر اسلام (ص) هم صبر را نیمی از ایمان می داند: «الْصَّبْرُ نِصْفُ الْإِيْمَانِ».

پولس در نامه به رومیان (فصل ۲ آیه ۷) نیز می گوید:

- اما به آنانی که با صبر در اعمال نیکو طالب جلال و اکرام و بقایند، حیات جاودانی را؛

پولس رسول در این جا به سه خصیصه بسیار مهم اشاره می کند، جلال و اکرام و بقا، کارهای نیکوی افراد بی ایمان به جهت دستیابی به این سه خصیصه در این جهان فانی می باشد، در صورتی که اعمال نیکوی ایماندار در عالم آینده جلال و اکرام و بقا را به همراه حیات جاویدان خواهد داشت (کولسیان ۳: ۱). خدای پدر به همه کسانی که به عیسی مسیح ایمان آورده، از وی پیروی نمایند جلال و اکرام و بقا را هدیه خواهد نمود.

سید هادی رضوی
پژوهشگر ادیان و عرفان بین ادیانی

پولس در اول قرن‌تینان فصل ۱۳ آیه ۷ در بیان ارتباط محبت با صبر می‌گوید:

• (محبت) در همه چیز صبر می‌کند و همه را باور می‌نماید؛ در همه حال

امیدوار می‌باشد و هر چیز را متحمل می‌باشد.

مک دونالد در تفسیر این آیه می‌نویسد: عبارت **در همه چیز صبر می‌کند** می‌تواند بدین معنا باشد که محبت با شکیبایی همه چیز را متحمل می‌شود، یا اینکه اشتباهات دیگران را می‌پوشاند و یا مخفی می‌نماید. واژه صبر می‌کند را می‌توان «می‌پوشاند» نیز ترجمه کرد. محبت نیازی ندارد که اشتباهات دیگران را علنی کند، گرچه هرگاه که تنبیه لازم باشد، از انضباط الهی چشم‌پوشی نمی‌کند. محبت همه را باور می‌نماید، به عبارتی، سعی می‌کند بهترین تعبیر ممکن را از وقایع و اعمال دیگران انجام دهد. محبت در همه حال امیدوار می‌باشد به طوری که مشتاقانه می‌خواهد همه چیز به خیریت تمام شود. محبت همه چیز را در طول جفا و یا بیماری متحمل می‌شود.

در اینجا سوالی مطرح است: چرا صبر علت و زمینه جلب محبت الهی به بنده است؟ در قرآن کریم می‌خوانیم: «وَ اللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِينَ؛ خداوند صابران را دوست دارد». این‌که چرا خداوند صبرکنندگان را دوست دارد؛ باید پاسخ آن‌را از اهمیت و ارزش صبر یافت. صبر نه تنها ریشه در ایمان دارد؛ بلکه در ایمان، نقش کلیدی دارد. از امام صادق (علیه‌السلام) حکایت شده است: «صبر، نسبت به ایمان مانند سر نسبت به بدن است، پس همان‌گونه که اگر سر برود بدن نیز از بین می‌رود؛ اگر صبر برود ایمان نیز از بین می‌رود». افزون بر این؛ رابطه فضیلت‌های اخلاقی با صبر نیز مانند رابطه صبر با ایمان است؛ زیرا هیچ‌کار پسندیده اخلاقی جز با صبر و استقامت در برابر لشکریان جهل انجام‌پذیر نیست و از این‌رو است که برخی از علمای اخلاق گفته‌اند: «اکثر اخلاق داخل در صبر است».

در کتاب مراثی ارمیا فصل ۳ آیه ۲۷ نیز اشاره ظریفی به صبر شده است:

• چه نیکو است که در هنگام جوانی صبر و تحمل را بیاموزیم.

در تفاسیر مسیحی آمده است: خداوند برای کسانی که او را می‌طلبند نیکوست و چه بهتر که انسان در آرامش و سکوت منتظر رهایی از سوی خداوند باشد و از ابتدای جوانی گردن در یوغ او بگذارد (آیات ۲۵-۲۷) و تهذیب خداوند و آزارها و توهین‌ها را بی‌آنکه در صدد تلافی باشد، بپذیرد (آیات ۲۸-۳۰)؛ متروک شدن توسط خدا نه همیشگی و نه بی‌علت است؛ رأفت و رحمت او همیشه جاری است (آیات ۳۱-۳۳)، خداوند ظلم و بی‌انصافی را مجاز نکرده

وَاطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ
وَلَا تَتَزَعَوْا
فَنفْسُكُمْ وَتَذَهَبَ رِيحُكُمْ
وَاصْبِرُوا إِنَّ اللَّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

است و حقیقت را منکر نشده است (آیات ۳۴-۳۶)؛ خدا حاکم مطلق است و کلام او نافذ می‌باشد و همه چیز در خدمت اجرای اراده اوست، شکایت نمودن از داوری خداوند بر گناه، نابخردانه است (آیات ۳۷-۳۹).

در کتاب امثال، فصل ۱۷ آیه ۲۷، صبر و صبوری را از نشانه های انسان دانا می‌شمارد و می‌گوید:

• **شخص دانا کم حرف می‌زند و آدم عاقل آرام و صبور است.**

مفسرین کتاب مقدس در ذیل آیه نوشته اند: یک شخص خردمند و خونسرد یاد می‌گیرد که بر زبان خود تسلط داشته و از سخنان کوتاه استفاده کند (امثال ۱۰: ۱۹ مشاهده شود). استفاده از عبارات کم و کوتاه نشان حکمت است، چنانچه حتی اگر یک نادان سخن نگوید به نظر حکیم می‌رسد. البته زمانی که او سخن بگوید، حماقت خود را آشکار خواهد ساخت. همچنین روایات اسلامی بر همراهی صبر و عقل تصریح دارد. به طور نمونه در روایتی «شمعون راهب از پیامبر(ص) پرسید: به من بگو عقل چیست و چگونه است. چه چیز از آن منشعب می‌شود و چه چیز منشعب نمی‌شود. اقسام و انواع عقل را برایم توصیف نما؟

رسول خدا(ص) فرمود: «همانا عقل، زانو بندی است بر نادانی و نفس [آماره] مانند پلیدترین جانوران است که اگر پایش بسته نشود، بی‌راهه می‌رود و سرگردان می‌شود، پس عقل زانوبند نادانی است. براستی، خداوند عقل را آفرید و به او فرمود: رو کن و او رو کرد؛ سپس فرمود: برگرد و او برگشت، آن‌گاه خدای تبارک و تعالی به او فرمود: به عزت و جلالم سوگند که من آفریده‌ای از تو بزرگ‌تر و فرمان‌بردارتر نیافریدم، به تو آغاز کنم و تو را به درگاه خود برگردانم، معیار پاداش و کیفر تویی، پس، از عقل، بردباری نشأت گرفت و از بردباری، دانش و از دانش، هوشیاری و از هوشیاری، پاکدامنی و از پاکدامنی، خویشنداری و از خویشنداری، حیا و از حیا، وقار و از وقار، پایداری بر کار خوب و از پایداری بر کار خوب، بی‌زاری از کار بد، و از بی‌زاری از کار بد، پیروی از اندرزگو، پس این ده دسته از انواع اخلاق نیکو است و هر کدام از این ده دسته، ده نوع دیگر را در بر دارد...»

وَبَشِّرِ الصَّابِرِينَ

سوره
منافقون

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

طرح رسول اکرم

معرفت افزایی سوره های قرآن
با برنامه ریزی هفتگی

مکان نزول: مدینه

تعداد آیات: ۱۱

سوره منافقون را بشناسیم

سوره منافقون در جزء ۲۸ قرآن کریم با ۱۱ آیه به شرایط منافقان اشاره می کند. این سوره در سال پنجم هجری پس از سوره حج نازل شده است. سفارش به تلاوت این سوره عزیز در روز جمعه مطرح شده است. امام صادق علیه السلام می فرمایند: بر هر مؤمنی اگر از شیعه‌ی ما باشد واجب است که در شب جمعه، سوره های جمعه و سَبِّحْ اسْمَ رَبِّكَ الْأَعْلَى را بخواند و در نماز ظهر، سوره ی جمعه و منافقون را بخواند. هر کس این کار را انجام دهد، عمل او همانند عمل رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم خواهد بود و پاداش و جزای او نزد خداوند، بهشت است. (ثواب الأعمال، ص ۱۱۸) در فضیلت تلاوت این سوره نیز حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم می فرمایند: هر کس سوره ی منافقون را بخواند بیزار از نفاق است. (مستدرک الوسائل، ج ۴، ص ۳۵۲) همچنین می فرمایند: هر کس این سوره را بخواند، از نفاق و شرک در دین در امان خواهد بود و اگر بر دمل ها تلاوت شود، آن را ریشه کن خواهد کرد و اگر بر دردهای درونی تلاوت شود، آن ها را تسکین خواهد بخشید. (تفسیر

اهل بیت علیهم السلام، ج ۱۶، ص ۲۷۲)

«خداوند متعال در سه آیه اول سوره منافقون، ویژگی منافق را دروغگویی، قسم دروغ و کفر بعد از ایمان آنها می داند و علت این خصوصیات را مهر بر قلب خورده این افراد بیان می کند. در ادامه آیات، به ویژگی دیگر منافقین پرداخته شده است که در این شماره میزبان معرفت آیات نورانی (۴، ۵، ۶) این سوره مبارکه هستیم.

وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ كَأَنْهُمْ خُشْبٌ مَسْنَدَةٌ يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ هُمُ الْعَدُوُّ فَاحْذَرْهُمْ قَاتَلَهُمُ اللَّهُ أَنْى يُؤْفَكُونَ ﴿٤﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ تَعَالَوْا يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ اللَّهِ لَوَّارُ عُسْهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ يَصُدُّونَ وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿٥﴾ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ ﴿٦﴾

هنگامی که آنها را می بینی جسم و قیافه آنان تو را در شگفتی فرومی برد، و اگر سخن بگویند به سخنانشان گوش فرامی دهی، اما گویی چوب های خشکی هستند که بر دیوار تکیه داده شده، هر فریادی از هر جا بلند شود بر ضد خود می پندارند، آنها دشمنان واقعی تو هستند از آنان بر حذر باش، خداوند آنها را بکشد چگونه از حق منحرف می شوند؟ ﴿٤﴾ هنگامی که به آنها گفته شود بیائید تا رسول خدا برای شما استغفار کند سرهای خود را (از روی استهزا و کبر و غرور) تکان می دهند، و آنها را می بینی که از سخنان تو اعراض کرده و تکبر می ورزند. ﴿٥﴾ برای آنها تفاوت نمی کند خواه برایشان استغفار کنی یا نکنی، هرگز خداوند آنها را نمی بخشد، زیرا خداوند قوم فاسق را هدایت نمی کند. ﴿٦﴾

معرفت آیات ۳ تا ۳ سوره منافقون

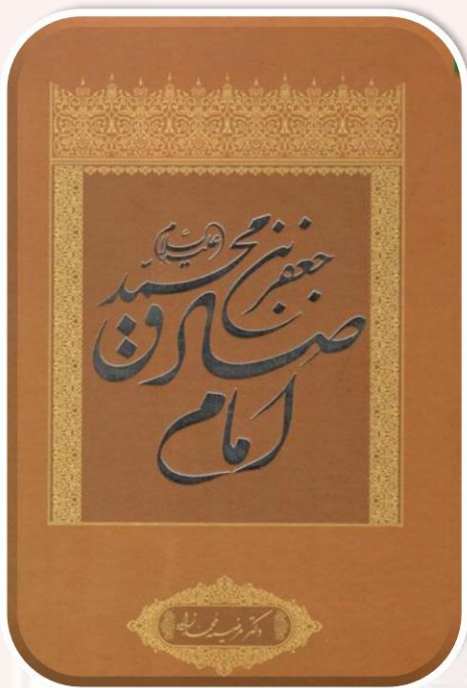
آیه چهارم دشمن پیامبر ﷺ را منافقان معرفی می کند و به ایشان توصیه می کند تا از منافقان بر حذر باشند. منافقان گفتار و ظاهر جذابی دارند اما در واقع مانند چوب

خشکیده هستند. ایشان فکر می کنند همه صداها تهدیدی علیه شان است. امام علی علیه السلام در توصیف مرد منافق می فرماید: اظهار ایمان می کند و با اسلام ظاهر سازی می نماید و در باطن بی دین است از دروغ بستن به رسول خدا صلی الله علیه و آله هیچ پروایی ندارد اگر مردم بدانند که منافق و دروغگو است از او نمی پذیرند و سخنش را باور نمی کنند؛ ولی می گویند این مردی است که با رسول خدا صلی الله علیه و آله بوده و او را دیده و این حدیث را از او شنیده، حدیث او را دریافت می کنند و حال او را نمی دانند، خداوند به رسول خود از منافقین خبر داد و آن ها را بدان چه بایست وصف کرد و فرمود: چون آن ها را ببینی از وضع ظاهر و خوش نمایی آنان در شگفت می مانی و اگر سخنی بگویند به آن ها گوش می دهی. همین منافقین پس از پیغمبر صلی الله علیه و آله در میان مسلمانان بودند و خود را به پیشوایان گمراهی و رهبران دوزخ نزدیک کردند و سخنان بیهوده و دروغ و بیعتان به نفع آن ها به هم بافتند تا آن ها را به کارهای بزرگ واداشتند و به گردن مردم سوار کردند و به کمک آنان دنیا را خوردند، همانا مردم پیرو پادشاهان و دنیا طلبانند مگر کسی که خدا او را حفظ کند. (الکافی، ج ۱، ص ۶۲ / تحف العقول، ص ۱۹۳ / الخصال، ج ۱، ص ۲۵۵ و...) منافق از این که اظهار پشیمانی کند و حقیقت نفس خویش را که آشکار می شود بپذیرد و عذرخواهی کند تکبر می ورزد. مردم به منافق گفتند که از پیامبر بخواه برایت طلب آمرزش کند اما او قبول ننمود. امام رضا علیه السلام در این باره فرمودند: خدا به پیامبر صلی الله علیه و آله فرمود: [حتی] اگر هفتاد بار برای آن ها استغفار کنی، هرگز خدا آن ها را نمی آمرزد! (سوره توبه، آیه ۸۰) آن حضرت برایشان صد بار آمرزش خواست تا خدا آن ها را بیا مرزد و خداوند چنین فرمود: «سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ»؛ از آن به بعد برایشان آمرزش نخواست. (بحار الأنوار، ج ۷۲، ص ۳۹۰ / العیاشی، ج ۲، ص ۲۱۰۰) نکته قابل توجه این است که خداوند فردی را که به درجه فسق می رسد از مغفرت خویش محروم می کند. در مورد شرایط فسق در آیه ۲۷ سوره بقره آمده است که ایشان "کسانی هستند که پیمان خدا را، پس از محکم ساختن آن، می شکنند؛ و پیوندهایی را که خدا دستور داده برقرار سازند، قطع نموده، و در روی زمین فساد می کنند؛ اینها زیانکارانند" (سوره بقره، آیه ۲۷) و در آیه ۶ سوره منافقون، منافقان فاسقانند و خداوند ایشان را نمی بخشد و هدایتشان نمی کند، حتی اگر حضرت رسول اکرم صلی الله علیه و آله برایشان طلب استغفار نماید.

۱. امیرالمؤمنین علیه السلام - إِنَّمَا آتَاكُمْ الْحَدِيثُ مِنْ أَرْبَعٍ لَيْسَ لَهُمْ خَامِسٌ رَجُلٌ مُتَافِقٌ يَظْهَرُ الْإِيمَانَ مُتَصَنِّعٌ بِالْإِسْلَامِ لَا يَتَأْتَمُرُ وَلَا يَتَحَرَّجُ أَنْ يَكْذِبَ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ صلی الله علیه و آله مُتَعَبِدًا قَالُوا عَلِمَ النَّاسُ أَنَّهُ مُتَافِقٌ كَذَّابٌ لَمْ يَقْبَلُوا مِنْهُ وَلَمْ يَصِدْقُوهُ وَلَكِنَّهُمْ قَالُوا هَذَا قَدْ صَحِبَ رَسُولَ اللَّهِ صلی الله علیه و آله وَرَأَى سَمْعَ مِنْهُ وَأَخَذُوا عَنْهُ وَهُوَ لَا يَعْرِفُونَ حَالَهُ وَقَدْ أَخْبَرَهُ اللَّهُ عَنِ الْمُتَافِقِينَ بِمَا أَخْبَرَهُ وَوَصَفَهُمْ بِمَا وَصَفَهُمْ فَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ وَإِنْ يَقُولُوا تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ ثُمَّ يَقُولُوا نَعْدُو فَتَقَرَّبُوا إِلَى أُمَّةٍ الضَّلَالَةُ وَالْذُّعَاءُ إِلَى النَّارِ بِالزُّورِ وَالْكَذِبِ وَالنُّهْتَانِ فَوَلَّوهُمْ الْأَعْمَالَ وَحَمَلُوهُمْ عَلَى رِقَابِ النَّاسِ وَأَكَلُوا بِهِمُ الدُّنْيَا وَإِنَّمَا النَّاسُ مَعَ الْمُلُوكِ وَالْدُّنْيَا إِلَّا مَنْ عَصَمَ اللَّهُ.

۲. الرضا علیه السلام - عَنِ الْعَبَّاسِ بْنِ هِلَالٍ عَنْ أَبِي الْحَسَنِ الرِّضَا علیه السلام قَالَ قَالَ إِنَّ اللَّهَ تَعَالَى قَالَ لِمُحَمَّدٍ صلی الله علیه و آله إِنْ تَسْتَغْفِرَ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ فَاسْتَغْفِرَ لَهُمْ مِائَةً مَرَّةً لِيَغْفِرَ لَهُمْ فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَوَاءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ... فَلَمْ يَسْتَغْفِرْ لَهُمْ بَعْدَ ذَلِكَ.

۱. الَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللَّهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ أُولَئِكَ هُمُ الْخَاسِرُونَ (سوره بقره، آیه ۲۷)

تألیف: اندیشمند فرهیخته خانم دکتر مرضیه محمدزاده
تعداد صفحه: ۱۰۵۶
زبان: فارسی
سال انتشار: ۱۳۹۳
شابک: ۹۷۸۹۶۴۳۹۷۸۷۷۸
قطع کتاب: وزیری
موضوع: تاریخ
ناشر: دلیل ما
نوع جلد: سلفون

این کتاب در ۲ بخش اصلی و ۲۸ فصل فرعی بیانگر مجموعه کاملی از **زندگانی امام صادق** (علیه السلام) است. بخش اول در ۱۱ عنوان به معرفی **زندگانی تاریخی امام صادق** (علیه السلام) پرداخته است که عناوین آن به شرح ذیل است: طلوع خورشید، سیره عملی، نصوص و دلایل امامت، حاکمان هم عصر، اوضاع سیاسی و اجتماعی، اوضاع فرهنگی، مکتب و راویان، نحله های فکری، شهادت امام، آثار امام، سخنان بزرگان درباره امام.

دومین بخش به شرح **زندگانی معرفتی امام صادق** (علیه السلام) در ۱۷ عنوان پرداخته که عناوین آن عبارتند از: جایگاه عقل و علم و حکمت، آموزه های اعتقادی، شناخت، مباحث حجت، مناظرات، علم کلام، آموزه های اخلاقی، فقه، قرآن، شاخه های علوم، صوفیان، مسولیت شناسی، فروع دین، کلمات قصار امام، پرسش و پاسخ، نامه ها و وصیت ها، ادعیه.

این کتاب در ۱۰۵۶ صفحه وزیری توسط سرکار خانم دکتر

مرضیه محمدزاده نگاشته شده است.

افزایش همکاری نظامی با ایران:

روزنامه اُونیره نوشت: به گزارش خبرگزاری ایرانی ایسنا، وزیرای دفاع چین و ایران در حاشیه نشست سازمان همکاری شانگهای در قزاقستان، طرفین در زمینه افزایش همکاری های نظامی به توافق رسیدند. وزیر دفاع ایران محمد رضا آشتیانی پس از مذاکرات صورت گرفته در آستانه با همتای چینی خود، آدمیرال دون یون گفت: «به همکاری های نزدیک طرفین برای حل مشکلات امنیتی منطقه ای و بین المللی نیاز می باشد». ایران در پاسخ به تحریم های بین المللی مربوط به برنامه هسته ای خود و غیره، روابط خود را با روسیه و چین تقویت کرده است.

اعتراضات دانشگاه های آمریکا و پاریس در توقف جنگ در غزه:

روزنامه اَسرواتوره رومانو نوشت: اعتراضات در دانشگاه های آمریکا تا اروپا برای فلسطین، همچنان ادامه دارد. در آمریکا اعتراضات تا ۶۰ دانشگاه گسترش یافته، بطوریکه اولتیماتومی برای پایان اعتراضات در دانشگاه کلمبیای نیویورک صادر شد، در حالیکه دانشگاه لس آنجلس نیز مراسم فارغ التحصیلی را برگزار نکرد. در دنور کلورادو نیز پلیس ضد شورش تقریباً ۴۰ تن از معترضین را در اعتراضات دانشجویی علیه جنگ در غزه، بازداشت کرد. در پاریس دانشگاه ساینس پو نیز توسط معترضین اشغال شد. پس از مداخله پلیس توافقی میان مدیریت دانشگاه و دانشجویان صورت گرفت. بطوریکه نشست عمومی (با هماهنگی مسئولین دانشگاه) برگزار خواهد شد و دانشجویان نیز متعهد شدند، بصورت منظم در کلاس های درس شرکت کنند.

حضور پاپ فرانسیس در نشست گروه ۷ برای "هوش مصنوعی":

بنابر اعلام روزنامه اَسرواتوره رومانو دفتر مطبوعاتی واتیکان پس از اعلام نخست وزیر ایتالیا جورجیا ملونی مبنی بر حضور پاپ فرانسیس طی بیانیه ای اعلام کرد پاپ فرانسیس در نشست گروه ۷ که به ریاست ایتالیا برگزار می شود، شرکت خواهد کرد. پاپ فرانسیس در این نشست بصورت ویدئویی مشارکت خواهد داشت. دفتر مطبوعاتی همچنین تاکید کرد که پاپ در نشست مربوط به هوش مصنوعی برای کشورهای غیر عضو (اتحادیه اروپا)، شرکت و سخنرانی خواهد کرد. این اولین باری است که یک پاپ در چنین نشستی در گروه ۷ شرکت و سخنرانی می کند.

15/03/2024

Von Braun: Indige
wisdom in health
served humanity

14/03/2024

Synod 'not eccles
politics', results 'a
visible'

11/03/2024

Archbishop Gallag
Jordan, visits King
centre for Gaza

08/03/2024

Cardinal Cantalan
Lenten sermon: I am the Good
Shepherd

alamessa's
sermon: 'I am
on and the life'

tion at Venice Art
s to 'turn our
reality'

Put God's
the centre of

Cardinal Tomasi: Wars with
unknown consequences
require a new urgent response

کاردینال پارولین نخست وزیر واتیکان: لزوم پیشگیری از ایجاد تنش در خاورمیانه:

روزنامه اَسْرَوَاتوره با اشاره به سخنان پارولین نوشت: نگرانی برای وضعیت در خاورمیانه زیاد است، کاردینال پارولین نخست وزیر واتیکان از اینکه حملات متقابل میان ایران و اسرائیل منجر به تنش و درگیری نشده، نفس راحتی کشید. چیزی که بسیاری از آن واهمه داشتند. کاردینال پارولین در گفتگو با خبرنگاران در حاشیه همایشی در دانشگاه پاپی اوربانیانا تحت عنوان "آثار رسولی نهاد های کلیسایی" در خصوص آخرین وضعیت خاورمیانه گفت: «می بینم که همه در حال اقدام هستند تا آن واقعه رخ ندهد» «به نظر می رسد تاکنون همه چیز، ولو در شرایط بد، نسبتاً خوب پیش رفته است. نگرانی در موضوعی که وجود داشت، رخ نداد و دو طرف تلاش کنند همدیگر را بطوریکه منجر به گسترش درگیری شود، تحریک نکنند». وی همچنین در خصوص مواضع آمریکا مبنی بر حمایت از تل اوئو و مخالفت در ضد حمله به ایران تاکید کرد: «معتقدم می بایست از همه چیزهایی که می تواند منجر به یک تنش بویژه از اینکه وضعیت از کنترل خارج شود پیشگیری کند. این زمانی اتفاق می افتد که تلاشی از سوی همه طرف ها برای تعدیل مواضع صورت نگیرد».

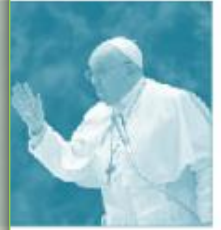
شرایط در خاورمیانه:

روزنامه اونیره در این زمینه نوشت: نتانیاهو می داند که نمی تواند خیلی به بایدن فشار بیاورد، ولی در تل آویو حزب راست گرا فشار می آورد. حتی جبهه سنی(کشورهای عربی) ضد تهران نیز احتمال می رود در صورت حمله موشکی به رفح، وارد میدان شود. لذا نیازمند به طرحی بین المللی می باشد. شش ماه از جنگ بدون هیچ چشم اندازی برای "امید" می گذرد. دویست روز از حمله رعد آسای ۷ اکتبر ۲۰۲۳ حماس که با واکنش اسرائیل روبرو شده، می گذرد. تعداد ۱۳۳ اسرائیلی همچنان در دست نیروهای حماس در نوار غزه گروگان هستند.

وضعیت کودکان و نوجوانان در جنگ غزه:

روزنامه اونیره در مطلبی در این خصوص نوشت: بر اساس آمار سازمان یونیسف، از آغاز جنگ غزه تا ۲۵ مارس سال جاری ۲۰۲۴، ۱۳۷۵۰ کودک کشته شدند. تراژدی خردسالان با مرگ و زخمی شدن و قطع عضو کودکان دو بار قربانی می گیرد. ۱۱۸۷۴ نیز تعداد کودکان زخمی است، ۱۷۵۰ نفر نیز مفقود شده اند. ۱۰۰۰ خردسال نیز قطع عضو و یا معلول جسمی شده اند.

all'udienza generale
erra distrugge
emina odio

guerra distrugge sempre» e emina odio: è con il pentro rivolto a un nuovo fronta in Medio Oriente, dopo ilistico «sulla capitale della noma del Kurdistan Irache-Francesco continua a rilancorati appelli di pace. An generale di «stamane, meratio, esprimendo «vicinanà alle vittime, tutte civili», a ricordato che «le buone vicini non si costruiscono omi, ma con il dialogo e la ge». Perciò ha implorato «di asso che aumenti la tensionore mediorientale «e negli guerra». Tra questi, «l'Ustina, Israele, la Striscia di cedenza, proseguendo il ci si dedicato ai vizi e alle virva parlato della lussuria.

PAGINE 4 E 5

del cardinale Sergio Sebastiani
dinale Re alla presenza di Francesco

servitore del Papa
ella Santa Sede

PAGINA 8

AZIONI

PAGINA 7

SO

le Sacerote in Montre

mistero di Cristo

PAGINA 8

quel richiamo del Pontifex
lultio

ante
tipare ma divertirsi

ALESSANDRO GIROTTI A PAGINA 7

Approfondimento
sugli usi cattolici di altri

amati e voluti da Dio

FORMANN NELL'INSERTO «RELIGIO»

La speranza che i p
economic Forum d
conto dell'urgent
vere la coesione sociale, l
conciliazione tra gruppi,
stata espressa da Papa Fr
gio inviato al presidente e
le summit in corso in que
wizzera. Reso noto oggi

Nessun
mano
Almeno 70 m
a bordo di d
sono scompa
tra Tunisia e
Di loro non

Li immaginiamo così: c
braccia e le mani a
chiedere disperatam
siano. Ma dall'altra parte
hanno trovato nessuna mano
ca, pronta a salvarli. Sono s
pari così, ighiottiti dal Mar
dierraneo, almeno 70 mig
che da giorni risultano dis
nelle acque tra la Libia e la
sia. Di loro non si hanno più
zie, né se ne trovano tracce. E
a bordo di due barconi: il p
era partito nella notte tra il 10
gennaio da Sfax, in Tunisia, e
portava 57 persone tra i 14 e
anni di età. Poco dopo la pa
za, però, i loro familiari ha
perso il contatto e hanno lan
allarme. La guardia costier
nina ha quindi avviato le c
che nel tratto di mare tra S
Mahdia, ma senza successo.
Il secondo barcone, im
era salpato dalla Libia, dire
Lampedusa. A bordo c'eran
i 36 e i 45 migranti, avvistati
tima volta il 12 gennaio da u
reo Frontes, in zona Sar ma
Poi, più nulla. Le ricerche e
guardia costiera proseguon
giorni e a tutte le navi in tra
nella zona viene trasmess
messaggio di allerta. Ma dal
dierraneo - sempre più ton
cimitero delle migrazioni -
giunge alcuna risposta.

کمال دانشمندانه و حکمت آمیز کوشش و صرف مسرت عبادت اگر با این عظمت با این وسعت شریف آباد